

Asia: VN/18706/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta opetus- ja kulttuuriministeriön asetukseksi ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteista annetun opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksen muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot asetusluonnoksesta

Suomen konservatorioliitto toteaa, että ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmä on hyvin monisyinen ja koulutuksen järjestäjän on vaikeaa tai jopa mahdotonta ennakoida rahoituksensa muutoksia sen perusteella.

Esitettyjen muutosten kustannusvaikutuksia on hankala arvioida esimerkiksi musiikkialan ammattitutkinnon rahoituksen suhteen. Tästä syystä Konservatorioliiton jäseninä olevat musiikkialan koulutuksen järjestäjät haluaisivat nähdä OKM:n tekemiä koelaskelmia ennen kuin lausuvat esitetyistä rahoituskori- ja painokertoimuutoksista tarkemmin.

Rahoitusmuutosten todetaan ehdotuksessa myös kohdentuvan eri tavoin eri kokoiisiin toimijoihin. Toivottavaa olisi, että rahoitusjärjestelmä pystyisi kohtelemaan tasapuolisesti kentän moninaisia toimijoita ja tukisi myös pienien ja kapea-alaisten toimijoiden elinvoimaisuutta.

Huomiot ehdotetusta opiskelijavuoden määritelmästä

Suomen konservatorioliitto toteaa, että kokonaisuutena ehdotetut muutokset opiskelijavuoden laskentaan vaikuttaisivat vähentävän byrokratiaa ja hallinnolta vaadittavien kirjausten määrää. Tämä on positiivinen suunta.

Malli kohtelee kuitenkin osaa koulutuksen järjestäjistä osin epätasa-arvoisesti. Musiikkialan koulutusta järjestetään alan luonteen vuoksi usein myös kesäkuukausina, sillä se on tapahtuma-alan sesonkiaikaa. Toivomme, että tämän tyyppiset tilanteet on tarvittaessa mahdollisuus ottaa

päätöksenteossa huomioon koulutuksen järjestäjän selvityksen perusteella, kuten esityksessä ehdotetaan.

Huomiot tutkintojen, valmentavan koulutuksen ja muun ammatillisen koulutuksen kustannuskertoimista

Suomen konservatorioliitto vastustaa kustannuskertoimien laskua ja toteaa, että osa kustannuskorisiirroista on tehty riittämättömin päätelmin.

Ehdotuksen mukaan musiikkialan ammattitutkinto siirrettäisiin koriin 2. Laskelmien pohjana käytetyt ammatti- ja erikoisammattitutkintojen kustannustiedot eivät anna oikeaa tietoperustaa muutoksiin. Ne antavat puutteellisen kuvan vasta käynnistyneiden tutkintojen kustannuskertymästä.

Musiikkituotannon ammattitutkinnon perusteet tulivat voimaan 1.1.2018, jonka jälkeen järjestämislupaa hakeneilla koulutuksen järjestäjiltä on mennyt aikaa suunnitelmien toteuttamiseen ja opiskelijarekrytointiin.

Lisäksi musiikkituotannon AT:n opiskelijamäärät ovat vasta nyt alkaneet vakiintua. Tämän osoittavat muun muassa Tilastopalvelu Vipusen tilastot, joiden mukaan opiskelijamäärät ja koulutuksesta valmistuneet ovat olleet voimakkaassa kasvussa 2018-2021 aikana.

Konservatorioliitto vastustaa lisäksi kustannusryhmän 4 painokertoimen laskemista. Rahoituskorin kertoimen lasku vaikeuttaisi huomattavasti musiikkialan perustutkintoon johtavan koulutuksen antamista. Musiikkiala painottuu vahvasti freelance-työlle ja alan koulutus sopimukset ovat tyypillisesti lyhyitä eivätkä ne esimerkiksi lyhennä koulutuksen kustannuksia merkittävä.

Huomiot majoituksen korotuskertoimista

-

Huomiot tutkintotyyppikertoimista

Ehdotuksessa todetaan tutkintotyyppikertoimien noston tasoittavan rahoitusmuutosten vaikutuksia. Tämä muutos saa Konservatorioliitolta kannatusta.

Samalla ehdotuksessa kuitenkin todetaan, että kokonaisuudessaan suurimmat vaikutukset rahoituksessa kohdistuvat pieniin ja kapea-alaisiin koulutuksen järjestäjiin.

Esityksen mukaan musiikkialan ammattitutkinto laskee rahoituskoriin 2. Todennäköistä on, että tutkintotyyppikertoimen nostosta huolimatta muutos vaikeuttaisi musiikkialan AT:n toteutuksen

edellytyksiä, sillä valtaosa musiikkialan toimijoista on pieniä ja kapea-alaisia. Muutosten lopullisia vaikutuksia on vaikea hahmottaa esityksen perusteella.

Opiskelijamaksujen kehittämistä on ehdotettu yhdeksi vaihtoehdoksi tilanteen kohentamiseen. Opintomaksujen nosto alalla, joka jo muutenkin on kohdannut koronapandemian rajuimmat vaikutukset, ei ole mahdollista. Musiikkituotannon AT:ssa ei freelance-alan luonteen vuoksi myöskään ole mahdollisuuksia esimerkiksi oppisopimuksiin.

Musiikkialan toimintamahdollisuudet yhteiskunnassamme on evätty kohta pian kahdeksi vuodeksi. Freelancemuusikot ja alan muut toimijat ovat menettäneet työllistymismahdollisuutensa eikä tilanteen päättymisestä ole edelleenkään tietoa. Täydennyskoulutukselle on valtava tarve, mutta hakijoilla ei ole maksukykyä viimeaikaisen työttömyyden tai vajaatyöllisyyden vuoksi.

Musiikkituotannon AT:n kehittäminen on yksi vartenotettava tuki alan elvyttämisessä. Mutta mikäli riski on, että rahoitus laskee, edellytykset tähän katoavat. Koulutuksen kehittämiseen epävarmassa tilanteessa ei ole mahdollisuuksia. Tilanne on myös ristiriidassa jatkuvan oppimisen edellytysten kehittämisen kanssa.

Huomiot yrittäjän oppisopimuskoulutuksen työelämäpalautteen keräämisestä ja laskennasta

-

Muut huomiot

-

Lähdetie Taija

Suomen konservatorioliitto - Finlands konservatorieförbund r.y.